

A. Những vấn đề chung

I. CHƯƠNG TRÌNH MÔN ĐỊA LÍ LỚP 10

1. Cấu trúc chung

Chương trình Địa lí lớp 10 bao gồm hai phần lớn :

- Phần Địa lí tự nhiên đại cương thực học là 22 tiết, trong đó có 3 tiết thực hành.
- Phần Địa lí kinh tế – xã hội đại cương thực học 22 tiết, trong đó có 4 tiết thực hành.

a) Phần Địa lí tự nhiên đại cương

Nội dung của phần này rất rộng, từ những kiến thức : bản đồ, khái quát về Vũ Trụ, hệ quả vận động của Trái Đất, đến cấu tạo của Trái Đất và các quyển với những hiện tượng xảy ra trên bề mặt Trái Đất ; cuối cùng là một số quy luật cơ bản của lớp vỏ địa lí như quy luật thống nhất và hoàn chỉnh, quy luật địa đới và quy luật phi địa đới.

b) Phần Địa lí kinh tế – xã hội đại cương

Cung cấp những kiến thức chung về dân cư như : dân số, phân bố dân cư và các hình thức quần cư ; các loại hình tổ chức sản xuất phổ biến trên thế giới (nông nghiệp, công nghiệp, giao thông vận tải, thông tin liên lạc...), cuối cùng là môi trường và sự phát triển bền vững (đề cập tới các mối quan hệ giữa sản xuất và môi trường tự nhiên).

2. Mục tiêu cần đạt

a) Kiến thức

Nắm vững một số kiến thức phổ thông, tương đối hệ thống như :

– Bản đồ (một số phép chiếu hình bản đồ cơ bản và phương pháp biểu hiện các đối tượng địa lí trên bản đồ) ; Trái Đất môi trường sống của con người (các thành phần cấu tạo nên Trái Đất và những tác động qua lại giữa các yếu tố tự nhiên, một số quy luật của môi trường tự nhiên trên Trái Đất). Dân cư và các hoạt động của dân cư trên Trái Đất ; vai trò, đặc điểm các nhân tố ảnh hưởng đến sự phát triển của từng ngành kinh tế ; mối quan hệ giữa dân cư, hoạt động sản xuất và môi trường.

b) Kỹ năng

Củng cố và phát triển ở HS các kỹ năng :

- Quan sát, nhận xét, phân tích so sánh, đánh giá và giải thích hiện tượng địa lí.
- Phân tích : bảng biểu thống kê, biểu đồ, đồ thị, bản đồ, tranh, ảnh, lát cắt.
- Thu thập xử lý và trình bày các thông tin địa lí.

c) Thái độ

- Có lòng yêu thiên nhiên.
- Có ý thức bảo vệ môi trường tự nhiên.
- Nhận rõ và hiểu đúng những vấn đề đang diễn ra trên thế giới như : dân số, tài nguyên, môi trường.
- Trân trọng và yêu quý thành quả lao động của con người.

3. Nguyên tắc lựa chọn nội dung và cấu trúc chương trình

Việc lựa chọn và sắp xếp các nội dung kiến thức trong chương trình môn Địa lí lớp 10 dựa trên cơ sở các quan điểm sau :

- Bám sát và góp phần thực hiện mục tiêu chung chương trình THPT và mục tiêu giáo dục bộ môn.
- Đảm bảo tính kế thừa và phát triển : củng cố và phát huy những kiến thức đã có của lớp dưới nhằm hoàn thiện học vấn phổ thông.
- Đảm bảo tính phổ thông, phù hợp với thực tiễn Việt Nam.
- Đảm bảo tính khoa học, hiện đại và cập nhật, phản ánh được những thành tựu mới của khoa học địa lí, những vấn đề của thế giới hiện đại.
- Đảm bảo định hướng đổi mới phương pháp dạy và học.

II. ĐẶC ĐIỂM SÁCH GIÁO KHOA ĐỊA LÍ

Sách giáo khoa (SGK) Địa lí biên soạn lần này có một số đặc điểm sau :

- Số lượng "kênh hình" (tranh ảnh, bản đồ, bảng biểu, biểu đồ, đồ thị...) tăng lên đáng kể so với các sách giáo khoa cũ.
- Phần lớn "kênh hình" của sách được chọn lọc, nhằm tạo điều kiện để giáo viên (GV) dẫn dắt học sinh (HS) đến kiến thức là chính, các tranh ảnh minh họa kiến thức rất là hữu ích.
- Các câu hỏi giữa bài chủ yếu là những câu hỏi dẫn dắt HS quan sát kênh hình hoặc dựa vào kiến thức đã có để trình bày hoặc giải thích kiến thức mới. Các câu hỏi này đều yêu cầu HS tự tìm đến nội dung kiến thức mới, nên những nội dung được đặt ra của các câu hỏi giữa bài thường không viết lại ở kênh chữ của sách. Vì thế, trong quá trình giảng dạy GV nên tận dụng những câu hỏi này để HS trả lời, sau đó GV hoàn thiện nội dung trả lời cho từng câu hỏi.